

Luceafarul - Rezumat

Poem alegoric romantic, filozofic, "Luceafarul" a fost publicat in aprilie 1883 in "Almanahul Societatii Academice Social-Lieterare Romaia Juna" din Viena. A fost reprodus in "Convorbiri literare" si in volumul Poezii (1883), cu modificari ale lui Titu Maiorescu.

Specie cu suport epic si continut ideatic de extensie lirica pe linia sublimului, poemul implica in compozitia sa si elemente dramatice (dialog, inscenare).

Sursei de inspiratie, basmul "Fata in gradina de aur", care oferea in primul rand materia factica, poetul i-a adus modificari importante. Basmul acesta muntenesc, tradus si versificat de poet, alaturi de Miron si Frumoasa fara corp, aparuse in culegerea calatorului german Richard Kunisch, Bucarest und Stambul, Skizsen aus Ungarn, Rumunien und der Turkei Berlin, 1881.

Varianta versificata de Eminescu (488 de versuri) relateaza destinul unei fete claustrate de tatal sau intr-un palat si iubite de un zmeu care se apropie, metamorfozat de doua ori, cerandu-i sa-l urmeze in inaltul cerului sau in adancul marii, si apoi iubita de un fecior de imparat, Florin, care o rapeste acestui mediu; urmandu-i, zmeul se razbuna si blestema: "Unchin s-aveti: De-a nu muri deodata". Basmul original are un final tragic fata e ucisa de o stanca pravalita de zmeu peste ea si pe urmele ei feciorul de imparat moare de dor in Valea Amintirii.

Tabloul I propune o lume basmica. Un castel imparatesc izolat, la marginea marii, un timp anistoric, irepetabil: "A fost odata ca-n povesti/ A fost ca niciodata". Unicitatea e un atribut a acestei lumi in care insusi chipul fetei de imparat nu are asemanare si nici nume (caci ea nu face parte din categoria exemplarelor comune): "Si era una la parinti/ Si mandra-n toate cele,/ Cum e fecioara intre sfinti/ Si luna intre stele" ascunsa in umbra boltilor ferestrei, atrasa de spatiul nelimitat al marii si cerului, fata contempla miscarea cosmica a luceafarului. Dorinta, dorul ei se intalnesc cu dragostea lui.

In tabloul al III-lea, construit pe motivul calatoriei (sub imperiul lumii), centrul spre care se indreapta drumul astrului e locul originii universului. Tautologica, sintagma calatoriei a cunoasterii implica intoarcerea catre prespatiu si pretimp, in neant, in haosul "stapanit de groaza propriului vid, a golului" (Ioana e mare M.Petrescu), in intuneric, in adanc, in marea primordiala, unde nu exista puncte de reper: "Caci unde-ajunge nu-i hotar,/ Nici ochi spre a cunoaste,/ Si vreamea-ncearca in zadar/ Din goluri a se naste".

Exceptionala alcatuire poetica, "Luceafarul" are o calitate ce defineste capodoperele: complexitatea simplitatii. Limbaj familiar, metafore subtile, formulari de o sugestivitate exemplara, imbinare de tonuri grave si sagalnice, formulari gnomice, armonie si muzicalitate, deschidere catre sensuri multiple, expresivitatea tuturor laturilor poeticitatii.